

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Балаклійського районного суду Харківської області
04.09.2024

Харків, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 04.09.2024 здійснено відвідування Балаклійського районного суду Харківської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – керівник групи НПМ;

Лисаков Владислав Віталійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Деркач Діана Віталіївна, регіональний координатор по взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ісянов Антон Русланович, представник громадської організації.

Суд розташований за адресою: вулиця Соборна, будинок 87, місто Балаклія, Харківська область, 64200.

Виконуючий обов'язки голови суду – Тімонова Валентина Миколаївна, виконуючий обов'язки керівника апарату суду – Вербицька Тетяна Степанівна.

Суд розташований в двоповерховій будівлі (фото 1). Вхідна група будівлі суду обладнана відповідною конструкцією для маломобільних груп населення (пандусом) (фото 2).

На першому поверсі розташовані: шість залів судового засідання, чотири з яких для розгляду кримінальних справ (фото 3), приміщення для конвою з двома кімнатами для підсудних (засуджених), бокс для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних) (фото 4), кабінет співробітників Служби судової охорони, кабінети працівників апарату суду, канцелярія суду. На другому поверсі розташовані: кабінети керівництва, суддів та працівників апарату суду. У будівлі суду облаштоване найпростіше укриття (фото 5).

Громадський порядок і захист усіх учасників судового процесу забезпечують співробітники Служби судової охорони.

На час візиту в суді перебувала одна особа, яка знаходились під вартою. Група НПМ не мала можливості поспілкуватись, оскільки тривало судове засідання за участі зазначеної особи.

Попереднє відвідування суду групою НПМ не здійснювалося.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН Суди), де визначено, що кількість камер для обвинувачених (підсудних), засуджених слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги викладене, в зазначеному суді, де розташовано чотири зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано дванадцять камер. Натомість в суді в наявності лише дві камери для тримання обвинувачених, підсудних (засуджених), що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України, ДБН Суди та Державні будівельні норми В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту»).

2. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН Суди та пункту 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція з організації конвоювання) маршрут конвоювання обвинувачених, підсудних (засуджених) від камери до залу судових засідань не ізольований, конвоювання здійснюється не закритим для сторонніх осіб коридором. Коридор, по якому здійснюється конвоювання обвинувачених, підсудних (засуджених) не має кнопок звукової сигналізації (фото 6).

3. У порушення вимог пункту 6.5.3 ДБН Суди та пункту 12 Інструкції з організації конвоювання у приміщенні варти відсутня металева шафа, що замикається на замок, для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів, відсутня шафа для посуду і продуктів харчування.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59

Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН Суди).

4. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист. За інформацією виконуючої обов'язки керівника апарату суду спілкування адвокатів з обвинуваченими, підсудними (засудженими) відбуваються в залах судових засідань або в камерах для тримання обвинувачених, підсудних (засуджених), що може порушувати принцип конфіденційності зустрічей.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю) та маломобільних груп населення.

5. В порушення вимог пункту 11.5 Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» у суді не створено умов для забезпечення доступності особам з інвалідністю та маломобільним групам населення до санітарно-гігієнічних приміщень. В приміщенні суду відсутнє санітарно-гігієнічне приміщення (туалет) облаштоване для осіб з інвалідність та маломобільних груп населення.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державній судовій адміністрації України в Харківській області:

1.1. Опрацювати питання щодо реконструкції будівлі Балаклійського районного суду Харківської області та обладнання його приміщення у відповідності до вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» і ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення»;

1.2. Забезпечити необхідною кількістю камер для підсудних (засуджених) з розрахунком 3 камери на 1 залу судових засідань для розгляду кримінальних справ;

1.3. Розробити ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених), обладнати коридор, по якому здійснюється конвоювання підсудних (засуджених) кнопками звукової сигналізації;

1.4. Обладнати кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

1.5. Облаштувати приміщення суду санітарно-гігієнічним приміщенням для осіб з інвалідність та маломобільних груп населення.

2. Балаклійському районному суду Харківської області:

2.1. Забезпечити приміщення варті металевою шафою, що замикається на замок, для зберігання навісних замків, ключів від камери, спеціальних засобів та службових документів та шафою для посуду і продуктів харчування.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фото отримані за результатами відвідування Балаклійського районного суду Харківської області на 3 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Андрій БОХВАЛОВ

Додатки до звіту

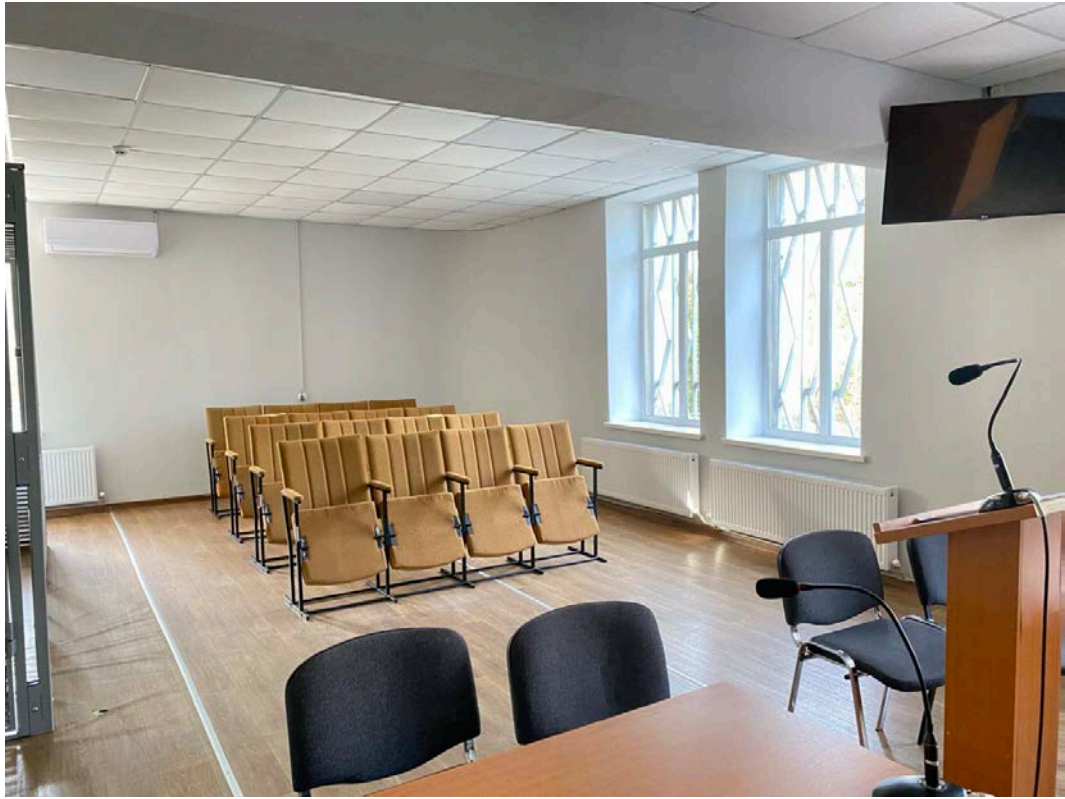
Фото 1

Фото 2

Φοτο 3

Φοτο 4

Фото 5

Фото 6

